

§ 445

**V 25.5.2016, Valtuutettu Pertti Villon aloite poliittisesta edustuksesta
Heka-yhtiöiden hallituksissa**

HEL 2015-012109 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Pertti Villon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pertti Villo ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupungin ARA-rahoitteisten vuokratalojen hallitusvalintoja yhdenmukaistettaisiin.

Ennen kuin kaupungin omistamat vuokrataloyhtiöt sulautettiin, erillisiä yhtiöitä oli kaksikymmentäyksi (21). Näissä kaikissa oli viisi hallituksen jäsentä, joista käytännössä yksi virkamies, kaksi poliittista luottamushenkilöä, kaksi asukasedustajaa ja kaksi varajäsentä. Kun nämä erilliset yhtiöt sulautettiin ja niistä muodostettiin Helsingin kaupungin vuokra-asunnot Oy (Heka), sen hallituksessa ei enää ole ollut poliittisia luottamushenkilöitä, vaan hallitus koostuu kolmesta virkamiehestä, kahdesta asukasedustajasta ja kahdesta varajäsenestä.

Aloitteentekijät esittävät, että aiemmin alueellisten yhtiöiden hallituksissa noudatettu poliittinen edustus ulotettaisiin myös Hekan hallitukseen.

Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä 1.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on pyydetty lausunnot asuntolautakunnalta ja Hekalta. Hekan lausunto on liitteenä 2 ja asuntolautakunnan lausunto päätöshistoriassa.

Kaupunginhallitus viittaa mm. saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Kaupunkikonsernin johto ja omistajaohjaus

Helsingin kaupunkikonsernin johdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Konsernijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla.

Kuntalain 1.5.2015 voimaan tulleessa muutoksessa (410/2015) on säädetty muun ohella konserniohjauksesta ja konserniohjeiden vähimmäisisällöstä.

Kuntalain 47 §:ssä säännellään kunnan tytäryhteisöjen toimintaa ja konserniohjetta. Pykälän mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjetta koskevaa kuntalain 47 §:ää sovelletaan vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Kaupunginvaltuustolle esitellään 11.5.2016 kaupungin uusi kuntalain vaatimukset huomioon ottava konserniohje.

Lähtökohtana niin nykyisen kuin esiteltävän uudenkin konserniohjeen mukaan on, että kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää kaupungin kannan kaupunkikonsernin kannalta taloudellisesti erityisen merkittävissä ja periaatteellisesti laajakantoisissa asioissa. Muista erikseen määritellyistä merkittävistä asioista tai toimenpiteistä kaupungin kannan päättää kaupunginjohtaja tai asianomainen apulaiskaupunginjohtaja taikka kaupunginkanslia.

Erityisesti kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää kaupungin edustajien nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Näiden osalta var-

mistetaan hallitusten monipuolinen osaaminen ja kokemus sekä riippumattomuus ja vastuullisuus.

Hallitusten kokoonpanojen tulee yhtiön toiminnan laatu, laajuus ja kehitysvaihe huomioon ottaen heijastaa eri taustoja, näkökulmia sekä erityisosaamisalueita siten, että kullakin hallituksella on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä kyky asianomaisen yhteisön toimitusjohtajan ohjaamiseen ja tukemiseen yhteisön kehittämiseksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka)

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin. Helsingin kaupungin asunnot Oy on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on omistaa tai hallita tontteja sekä niillä olevia tai niille rakennettavia asuinrakennuksia, joiden huoneistot vuokrataan. Kaikkiaan Helsingin kaupungin asunnot Oy omistaa noin 47 000 vuokra-asuntoa.

Vuoden 2011 loppuun kaupungin omistamat aravavuokratalojen omistus oli organisoitu alueittain 21 erilliseen kiinteistöosakeyhtiöön. Yhtiöt päätettiin sulauttaa yhdeksi pääomayhtiöksi, Helsingin kaupungin asunnot Oy:ksi (Heka) vuoden 2012 alusta lukien. Alueellisen edustavuuden turvaamiseksi ja kiinteistöomaisuuden isännöinnin ja huollon järjestämiseksi päätettiin kuitenkin samalla perustaa muodostetun omistajayhtiön kokonaan omistamiksi tytäryhtiöiksi 21 alueellista huoltoyhtiötä, jotka käytännössä vastasivat aiempien itsenäisten alueyhtiöiden aravakiinteistökannan isännöinnistä ja huollosta.

Heka-yhtiöiden hallinto

Yhtiöiden hallitusasetannassa kaupunginhallituksen konsernijaostossa päädyttiin fuusion ja alueyhtiöiden muodostamisen yhteydessä ratkaisuun, jossa kuhunkin alueyhtiöön asetettiin hallitukset, joissa oli jäseninä yksi virkamies puheenjohtajana ja jäseninä kaksi alueen asukkaiden vuokralaisdemokratiasäännön mukaisessa menettelyssä ehdottamaa asukasedustajaa ja kaksi valtuustoryhmien keskenään käymien neuvottelujen tuloksena nimeämää luottamushenkilöä, eli luottamushenkilöiden määrä yhtiöiden hallituksissa pysyi ennallaan. Vain emoyhtiön hallitus muodostettiin kolmesta kaupunginkanslian virkamiehestä ja kahdesta vuokralaisdemokratiaelinten ehdottamasta asukasedustajasta.

Hallitusten muodostamistavan on nähty tukevan alueyhtiöiden hallitusten alueellista edustavuutta ja samalla turvaavan poliittisten luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuuden paikallistasolla.

09.05.2016

Kaj/5

Emoyhtiö Hekan tasolla taas on nähty toisaalta tärkeänä se, että sovellettu tapa nimetä hallitukseen jäsenet on myös turvannut asukkaiden osallistumismahdollisuuden lainsäädännön ja kaupungin vuokralaisdemokratiasäännön edellyttämällä tavalla, toisaalta katsottu, että riittävän laajan poliittisen edustuksen yhtiön johtamisessa turvaa konsernijaosto, jossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä, ja jonka ohjauksessa emoyhtiö joka tapauksessa on kaikissa merkittävässä ratkaisuisaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Heka
Asuntolautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 4

HEL 2015-012109 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Pertti Villon ym Helsingin kaupungin ARAVA-vuokratulojen hallitusvalintojen yhdenmukaistamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

Helsingin kaupungin asunnot Oy on osa Helsingin kaupunkikonsernia

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka Oy) kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin. Helsingin kaupungin asunnot Oy on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on omistaa tai hallita tontteja sekä niillä olevia tai niille rakennettavia asuinrakennuksia, joiden huoneistot vuokrataan. Kaikkiaan Helsingin kaupungin asunnot Oy omistaa noin 47 000 vuokra-asuntoa, joiden isännöinnistä ja huollosta vastaa 21 alueyhtiötä.

Helsingin kaupungin asunnot Oy vastaa Helsingin kaupungin omistajaohjauksen mukaisesti kaupungin aravavuokratulojen pääomatalouden hallinnasta ja ohjaa alueyhtiöiden toimintaa.

Osakeyhtiölain mukaiset hallintoelimet

Vastuu Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja sen alueyhtiöiden hallinnosta ja toiminnasta on hallintoelimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

Suomen osakeyhtiölain mukaisesti varsinainen yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokous antaa yhtiön hallitukselle toimintaohjeet tulevalle toimintakaudelle ja päättää yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain mukaan sille kuuluvista asioista, joita ovat muun muassa tilinpäätöksen vahvistaminen, vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinta.

Hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Lisäksi hallitus päättää muun muassa strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista sekä vastuusitoumuksista, hyväksyy yhtiön rahoituspolitiikan, vahvistaa yhtiön riskienhallinta- ja raportointimenettelyn sekä päättää yhtiön palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä. Toimitusjohtaja johtaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja kunkin alueyhtiön hallituksessa on viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Jokaisen hallituksen jäsenistä kaksi on Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asukkaita. Alueyhtiöiden hallitusten jäsenistä kaksi on puolueiden edustajia. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallituksessa ei ole puolueiden valitsemia edustajia.

Poliittinen vaikuttaminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:ssä

Koska Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallituksessa ei ole poliittisesti valittua jäsentä, poliittinen vaikuttaminen sen toiminnassa tapahtuu hallituksen jäsenille/yhtiökokousedustajille annettavan konserniohjauksen kautta. Konserniohjaus annetaan suoraan pääomayhtiölle. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n tytäryhtiöille ei siten anneta konsernijaostolta suoraa yhtiökokousohjeistusta. Alueyhtiöiden hallinnossa omistajapuhevaltaa käyttää pääomayhtiö Helsingin kaupungin asunnot Oy, joka vastaa alueyhtiöiden ohjeistamisesta.

Helsingin kaupunkikonsernin johdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Konsernijohton tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä. Konser-

nijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla.

Kaupunginhallituksen konsernijaostossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Kaupunginhallituksen johtosääntö määrittelee konsernijaoston toimivallan. Konsernijaoston tehtävänä on seurata Helsingin kaupunkikonsernin toimintaa ja sitä, että konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja säätiöt toimivat valtuuston ja hallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kunnalla on paljon yhteiskunnallisia ja poliittisia intressejä, jotka vaikuttavat sen toimintaan. Näiden intressien näkyviin saaminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:n toiminnassa on koettu haasteelliseksi aloitteen tekijöiden taholta. Ilmeisesti konsernijaoston kautta tullutta poliittista ohjausta ei katsota riittäväksi, minkä vuoksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallitukseen halutaan poliittinen edustus. Tämä asia jää varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi. Konsernijaosto antaa hallituksen kokoonpanolle linjauksen, joten valtuustoryhmät voivat tässä asiassa vaikuttaa suoraan konsernijaoston edustajiin.

Käsittely

21.01.2016 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Pertti Villo

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi